

SPIS TREŚCI

WSTĘP [<i>Tadeusz Pokusa, Joanna Żurawska</i>]	7
ROBERT GOLEJ	
Benchmarking klastrów i inicjatyw klastrowych w województwie opolskim	11
Wprowadzenie	11
1. Cele, zakres i metoda badania porównawczego klastrów i inicjatyw klastrowych w województwie opolskim	11
1.1. Cele badawcze	11
1.2. Metodyka benchmarkingu – opracowanie koncepcji badawczej	19
1.2.2. Podstawy teoretyczne benchmarkingu	19
1.2.3. Przykład zastosowania techniki benchmarkingowej do badania klastrów	37
1.2.4. Ustalenie metodologii badania benchmarkingowego klastrów województwa opolskiego	51
2. Klastry	61
2.1. Klastry – idea	61
2.2. Klastry innowacyjne	72
2.3. Inicjatywy klastrowe	74
2.4. Uwarunkowania powstania i trwałości klastrów	75
3. Uwarunkowania działalności klastrów w województwie opolskim	79
3.1. Klastry i polityka klastrowa w województwie opolskim	79
3.2. Syntetyczne wyniki badań uwarunkowań funkcjonowania klastrów	87
3.2.1. Badania statystyczne	87
3.2.2. Badania eksperckie	95
3.2.3. Badania zewnętrzne potencjału inwestycyjnego województwa opolskiego	108
4. Benchmarking klastrów i inicjatyw klastrowych w województwie opolskim	111
4.1. Przegląd klastrów i inicjatyw klastrowych w województwie opolskim	111
4.2. Wstępne porównanie uwarunkowań rozwoju klastrów w województwie opolskim	113

4.3. Dobre praktyki	126
4.3.1. Finansowanie działalności klastrów	126
4.3.2. Wizerunek, promocja, marketing	126
4.3.3. Działania klastrów w obszarze rozwoju zasobów ludzkich oraz transferu wiedzy	128
4.3.4. Rozwój inicjatyw klastrowych, organizacja, strategia	131
4.3.5. Korzyści uczestników klastra	134
4.4. Inicjatywa klastrowa branży drzewnej – Śląski Klaster Drzewny	137
4.5. Inicjatywa klastrowa w obszarze turystyki – „Kraina Mlekiem i Miodem Płynąca”	143
4.6. Inicjatywa klastrowa w obszarze energii odnawialnych – „Ekoenergia Opolszczyzny”	153
4.7. Opolski Klaster Informatyczny – OP-INFO	160
4.8. Inicjatywa klastrowa w obszarze przemysłu chemicznego – „Innowacyjna Chemia”	166
4.9. Opolski Klaster Przetwórstwa Spożywczego „Zielona Dolina”	173
4.10. Inicjatywa klastrowa w obszarze budownictwa energooszczędnego – Klaster „Termomax”	175
4.11. Opolski Klaster Medyczny	176
4.12. Klaster podmiotów z branży szkoleniowej i doradczej – „Konsorcjum Człowiek”	177
4.13. Śląski Klaster Przedsiębiorstw Dorzecza Górnej i Środkowej Odry	178
4.14. Wielobranżowy Klaster Rzemieślniczy – „Opolski E-Rzemieślnik”	178
4.15. Klaster Rekreacyjno-Ruchowy	179
5. Wnioski i rekomendacje	180
Załącznik 1	185
Załącznik 2	190
Bibliografia	191
WITOLD POTWORA, WOJCIECH DUCZMAL	
Wnioski i rekomendacje z badań klastrów i inicjatyw klastrowych w województwie opolskim	199
JOANNA ŻURAWSKA	
O klastrach i inicjatywach klastrowych w województwie opolskim raz jeszcze. Rezultaty i osiągnięcia	249
Z fotoarchiwum projektu	